

ZAŁĄCZNIK NR 1

Powstanie Wielkopolskie w Szczepanowie - rys historyczny.

1. Parafia Szczepanowo liczyła wówczas ponad 3000 katolików zamieszkujących 24 miejscowości. Obszarowo obejmowała połowę obecnej gminy Dąbrowa oraz po kilka wsi z obecnych gmin: Gąsawa, Żnin, Barcin i Pakość. Samo Szczepanowo liczyło 900 mieszkańców (w tym 650 Polaków).
2. Przywódcą niepodległościowym był tutejszy proboszcz ks. Władysław Jasiński. Był on członkiem tajnego Komitetu Obywatelskiego w Mogilnie, a po wybuchu rewolucji niemieckiej, członkiem Powiatowej Rady Ludowej w Mogilnie. W listopadzie 1918r. podczas wiecu wyborczego został wybrany posłem z powiatu mogileńskiego do Sejmu Dzielnicowego w Poznaniu.
3. W Szczepanowie powstała Rada Ludowa, którą tworzyli: Ignacy Walfram - przewodniczący oraz członkowie Antoni Popielarz, Maksymilian Froelich i Stanisław Koźmiński. W parafii zaś ustanowiono Straż Ludową, która składała się z jednego męża zaufania i jednego naczelnika, a w każdej wsi powołano po jednym podnaczelniku.
4. 22 grudnia 1918r. ks. proboszcz zwołał wszystkich parafian, którzy wrócili z wojny. Uroczyście ich powitał i wygłosił płomienną przemowę w duchu patriotycznym i prowyzwolenicznym. 26 grudnia, w drugie święto Bożego Narodzenia i w przeddzień wybuchu powstania w Poznaniu, zorganizował patriotyczny wiec przed plebanią, w którym uczestniczyło 1600 okolicznych Polaków. Przemowę wygłosił ksiądz poseł Józef Kurzawski z Pakości, wówczas przewodniczący powiatowej rady ludowej w Mogilnie.
5. 30 grudnia zostaje wstrzymany ruch kolejowy.
6. 1 stycznia 1919r. wieczorem i w nocy parafialna Straż Ludowa zorganizowała wyprawę do sąsiednich, mocno skolonizowanych przez Niemców wiosek w celu rekwirowania broni do zbrojenia tworzącego się oddziału powstańczego.
7. 3 stycznia 1919r. część tutejszych powstańców ze zdobyczną bronią na wozie wyruszyła do Żnina.
8. 4 stycznia, nowo mianowany komendant powstania w Barcinie, Leon Salkowski, ogłasza mobilizację ochotników - powstańców dla Barcina, Szczepanowa, Mamlicza i Krotoszyna. W Szczepanowie pojawiły się polskie patrole i zarządziły oddanie broni przez niemieckich kolonistów, leśników i urzędników.
9. Od następnego dnia, wszystkie drogi zostały zamknięte. Kto nie miał przepustki, nie mógł kontynuować podróży.
10. 6 stycznia 1919r. na telefoniczne wezwanie Komendy powstańczej z Barcina 25 powstańców ze Szczepanowa wyruszyło na front północny.
11. 11 stycznia 1919 r. kolejna mobilizacja w Barcinie, gdzie od rana przybywają ochotnicy ze Szczepanowa, Piehcina, Wapienna, Krotoszyna i innych miejscowości. W tym samym dniu skoncentrowane siły powstańcze wyruszyły na Łabiszyn, który z wielkim sukcesem został zdobyty.
12. Oddział ze Szczepanowa liczył 60 powstańców. Znamy też nazwiska przynajmniej 90 powstańców z pozostałych miejscowości gminy Dąbrowa oraz pozostałych wiosek ówczesnej parafii

Szczepanowo. W Powstaniu Wielkopolskim poległo z tego terenu około 10 żołnierzy, spośród których 4 znamy z nazwiska, pozostałych nazwisk poszukujemy. Pięciu powstańców ze Szczepanowa zostało rozstrzelanych przez Niemców 21 września 1939 roku w Świerkówcu. Jeden powstaniec został zamordowany przez rosyjskie NKWD w Katyniu 6 kwietnia 1940 roku, a drugi też w kwietniu 1940 roku w Miednoje. Wielu było więzionych w obozach hitlerowskich. Przynajmniej 7 powstańców z tego terenu, znanych z nazwiska, zostało rannych podczas walk powstańczych. Kilkudziesięciu powstańców zostało uhonorowanych w latach 60. i 70. XX wieku Wielkopolskim Krzyżem Powstańczym.

Rys historyczny sporządził Roman Kurek ze Szczepanowa